

Конгрес **У**країнських **Н**аціоналістів

Змагатимеш до поширення сили, слави, багатства і величі Української Держави

НАЦІЯ І ДЕРЖАВА

e-mail: nacija@ukr.net www.cun.org.ua 9 лютого 2012 року № 6 (429)

УКРАЇНУ ЗНОВУ ВЕДУТЬ ЗА СЦЕНАРІЄМ ІНОЗЕМЦІВ?

Публічна обструкція перших осіб держави, та ще й в присутності іноземних дипломатів, журналістів, у одному з головних залів країни – річ малоприємна. Особливо, коли йдеться не просто про високопосадовця, а репрезентанта України, тішитися жодних підстав нема. Радше варто поміркувати над тим, чому глава держави вперто ігнорує думку українського суспільства, європейської спільноти, фактично закриваючи українському народові шлях до цивілізованого світу. Не менше запитань викликає "кадровий підбір", відсутність протидії тотальному пограбуванню країни наближеними до "родини" людьми, що виринають на авансцену політичного життя держави невідомо звідки і хто зна за які заслуги…

Тим часом сьомого лютого, під час урочистого відкриття десятої сесії Верховної Ради шостого скликання опозиція зустріла Президента Віктора Януковича вигуками "Ганьба!"

Після виконання Державного гімну опозиційні депутати почали скандувати "Юлі – волю!" і демонструвати плакати відповідного змісту, перешкоджаючи Президентові, що стояв за трибуною, виголосити промову. Не вдалося вгомонити опозиціонерів і Голові Верховної Ради Володимиру Литвину. Почекавши хвилин п'ять, Віктор Янукович таки розпочав промову, та опозиція продовжувала скандувати. Гнітюче видовище однак не збило з пантелику Віктора Януковича, який доволі майстерно демонстрував поблажливість до "деструкції". Проте навряд чи такими ж були його справжні емоції... До того ж цей день приніс йому й інші неприємні новини. Посол ЄС розповів, що в Європейському Союзі врешті дійшли висновку, що перемовини, консультації, вмовляння, поради і заяви жодним чином не впливають на Президента України, тож глави європейських держав навряд чи продовжуватимуть діалог з Віктором Януковичем – у цьому нема сенсу. Щоправда, про застосування санкцій до України поки що не йдеться. Та, схоже, віра європейських мужів у щирість намірів української влади стосовно євроінтеграції серйозно похитнулася. Втім, не лише у них.

Україна, що, як ми вірили, перебувала за крок до підписання Угоди про асоціацію з ЄС, раптом втратила свій євроінтеграційний шанс – стараннями влади, зокрема, Президента, який "не може" втручатися в перебіг "незалежного" судочинства, а тому переслідування опозиції поставлено на конвеєр, і дурнуваті судові процеси місяцями тривають над колишніми урядовцями, обурюючи світ. Звісно, країну з такою дивакуватою владою не можуть прийняти в своє коло держави Європи – члени ЄС.

Закінчення на 2-й стор.

ПОГАНІ НОВИНИ

ПОСОЛ ЄС ПРО ІЗОЛЯЦІЮ ЯНУКОВИЧА

Посол ЄС в Україні Жозе Мануель Пінту Тейшейра фактично підтвердив інформацію про те, що європейські керівники відмовляються зустрічатися із президентом Віктором Януковичем.

Про це він сказав в інтерв'ю ЛІГАБізнесІнформ.

"За останні роки була достатня кількість зустрічей Януковича з керівниками ЄС і країн-членів ЄС на вищому рівні, – сказав він. – Але саме в 2011 році ми побачили, що всі заклики й прохання до президента Януковича – не продовжувати рух сьогоднішнім шляхом, не використовувати правосуддя в політичних цілях для усунення політичних конкурентів, не були почуті. Тому, коли ти доходиш висновку, що діалог не приносить плодів і ознак поліпшення ситуації в Україні не спостерігається, який у ньому залишається сенс?"

"Не мені вирішувати, коли лідери ЄС вважатимуть необхідними зустрічі. Я знаю, що є велике розчарування після інтенсивного діалогу й спроб розгорнути назад процеси, що почалися в країні, – додав Тейшейра. – Не мені вирішувати, яких знаків чекають лідери ЄС і країн-членів ЄС. Але мені представляється, вони очікують чітких сигналів про розворот у протилежному напрямку ганебних процесів, які Україна демонструвала світові щодо Тимошенко, Луценка й інших. Це мають бути видимі ознаки змін в Україні".

Відповідаючи на запитання, чи вірить він у пояснення Януковича про те, що той не може вплинути на ситуацію з Тимошенко й Луценком, посилаючись на незалежність судової системи, дипломат зазначив: "Моє завдання не в тому, щоб вірити або не вірити. Моя роль – слухати. Я відповім вам зустрічним питанням: ви вірите в незалежність української судової системи від влади й у те, що парламентська більшість не потребує інструкцій з Банкової?"

На це журналіст відповів, що не вірить.

"Не вірите. От ви самі це й сказали. Але ви вільна людина, а я дипломат і не можу висловлювати оціночні судження. Я в Україні вже чотири роки, тому певне враження про сформовану тут ситуацію в мене є", – сказав Тейшера.

МИ СТАЛИ ВОЛІ НА СТОРОЖІ

ФІЛЬМ ПРО СЛУЖБУ БЕЗПЕКИ ОУН
презентували у столичному Будинку кіно

За ініціативи Конгресу Українських Націоналістів у Києві відбувся прем'єрний показ фільму "Служба безпеки ОУН. Зачинені двері". Режисер фільму Віталій Загоруйко порушив одну з найменш досліджених в історії визвольних змагань українців у ХХ столітті тему – діяльність СБ ОУН.

Організаторами показу фільму виступили також Молодіжний Націоналістичний Конгрес та ВО "Свобода".

Синя зала Будинку кіно ледве змогла вмістити усіх охочих переглянути фільм.

У своїй промові перед показом фільму Голова Конгресу Українських Націоналістів Степан Брацюнь сказав: "ОУН та УПА мали свою службу безпеки. Це свідчить про те, що вони були організованими структурами, які брали участь у визволенні України. Саме завдяки СБ вони змогли так довго чинити опір окупантам".

Степан Брацюнь згадав одного із засновників КУН Григорія Пришляка, який був одним із провідних діячів СБ ОУН. "Друг Григорій поєднував у собі відвагу і інтелект. Радіємо з того, що такі люди були причетними до створення нашої партії", – зазначив Степан Брацюнь.

Голова Секретаріату Головного Проводу КУН Володимир Манько подякував автору стрічки "Служба безпеки ОУН. Зачинені двері" Віталієві Загоруйку за виважений і професійний підхід при опрацюванні такої складної теми. "Безперечно, що діяльність СБ ОУН була жорсткою. Проте такі дії повністю виправдані з огляду на становище, в якому перебувала Україна у ті часи, – бездержавність та тотальна війна", – наголосив Володимир Манько.

На презентації фільму виступили режисер Віталій Загоруйко та історик Руслан Забілий.

Прес-служба КУН

На світлині: виступає Голова Конгресу Українських Націоналістів Степан БРАЦЮНЬ

Дорогі читачі! Продовжується передплата на газету "Нація і держава" на 2012 рік. Інформація про газету міститься в Каталозі видань України на 2012 рік. Наш індекс: 09715. Передплатна ціна: 1 місяць – 6,01 грн., на 3 місяці – 18,03 грн., на 6 місяців – 36,06 грн, на рік – 72,12 грн. Сподіваємося на солідарність і допомогу!

ЮВІЛЕЙ

НАШОМУ ДРУГУ, ПОДВИЖНИКУ – ВІТАННЯ

Головна Булава Всеукраїнського Братства ОУН-УПА сердечно вітає зі славним 80-літтям від дня народження щирого та відважного патріота України, нашого побратима з Тернопільщини – друга **Івана Приймака**, яке він відзначає 15 лютого.

Іван Васильович Приймак народився і виріс у сім'ї, де батьки і його рідня – усі вірили в українську національну ідею і всіма своїми вчинками намагалися зробити все, що могли для того, щоб збудувати Українську самостійну державу. Яскравим прикладом цього є те, що брат Івана Василь загинув у лавах ОУН-УПА. А тому і він ще з юних літ став достойним спадкоємцем свого роду, для якого незалежність України стала головним лейтмотивом усього життя.

Юнацька мрія міцніла та поглиблювалася і з часом заполонила всю душу до кінця. Але часи більшовизму не сприяли реалізації його задумів. Та коли настали часи "перестройки", він відразу ж проявив себе активним і самовідданим патріотом України. Іван Васильович був одним з перших у Заліщицькому районі серед тих, які ще в часи Союзу зорганізували Товариство української мови ім.Т.Шевченка та підняли наш державний синьо-жовтий прапор біля приміщення сільської ради с.Поділля. В цей же час за його ініціативи побудовано пам'ятник Січовим Стрільцям, пам'ятник воякам-українцям, що загинули під час Другої Світової війни. Він відновив та з окремих фрагментів склав і реставрував пам'ятник про скасування панщини в Галичині. Майже щороку активіст виготовляє керамічні фото та встановлює їх на пам'ятних плитах Пантеону героїв-борців, що височіє при в'їзді до Заліщиків. Іван Васильович вносив пожертви та брав участь у створенні Меморіалу воїнам ОУН-УПА. Разом зі своїми однодумцями брав діяльну участь у демонтажі пам'ятника Леніну в Тернополі, збирав кошти і відправив сина на підтримку Мітингу, що його організували голодуючі студенти в Києві. Іван Васильович особисто зібрав 5000 грн. на будівництво Меморіалу загиблим воякам ОУН-УПА в місті Моршин, був учасником "ланцюга Єднання" разом зі своєю сім'єю та Помаранчевої революції у Києві 2004 року. Друг Іван діяльно збирав інформацію про учасників бойових дій ОУН-УПА для написання книги "За тебе, Свята Україно!" (під керівництвом Мизака). Активний діяч усіх виборчих компаній, агітував і підтримував національно-орієнтованих кандидатів у депутати та президенти. За його ініціативи та сприяння було одержано та належним чином використано спонсорську допомогу від канадця українського походження (уродженця села Поділля) для оснащення необхідним інвентарем місцевої школи.

За свою невтомну працю на ниві розбудови незалежної Української Держави Іван Васильович нагороджений багаточисельними грамотами та відзнаками Всеукраїнського Братства ОУН–УПА, Братства вояків ОУН-УПА Подільського краю "Лисоня", Крайової управи Братства ОУН–УПА Карпатського краю.

Щиро вітаємо дорогого побратима з досягнутими успіхами в розбудові рідної України! А також поздоровляємо з нагоди 80-ліття від дня народження!

Хай мудрість літ не стане тягарем.
Нехай в душі не вигасне зірниця
Хай повниться до краю день за днем
Добра і щастя золота криниця!

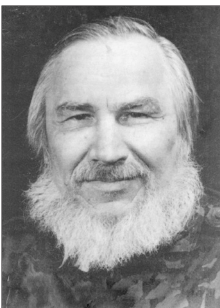
Многая Вам літа, дорогий друже Іване!

Михайло ЗЕЛЕНЧУК,
Голова Всеукраїнського Братства ОУН-УПА

НОВИНИ. ПОДІЇ. ФАКТИ

"ЖИТТЯ ТРИВАЄ, ТОЧИТЬСЯ ВІЙНА"

У Києві вшанували пам'ять Анатолія Лупиноса

У приміщенні Національної спілки письменників України відбувся вечір пам'яті відомого борця за волю України, політв'язня, поета, одного з засновників та ідеологів УНА-УНСО Анатолія Лупиноса.

Вечір освятив настоятель Свято-Володимирського кафедрального собору УПЦ КП протоієрей Борис (Табачек). З промовами виступали відомі політики та громадські діячі, які особисто знали Анатолія Лупиноса: Володимир Шовкошитний, Ігор Мазур (Тополя), Олесь Доній, Михайло Ратушний, Олесь Шевченко, Олександр Гудима, Олександр Сопронюк. Усі вони наголошували на тому, що постать Лупиноса була непересічною в українській політиці і якби він досі жив, то Україна була б іншою.

Від Конгресу виступив голова Секретаріату Головного Проводу Володимир Манько. "Борець, політв'язень, політик, мислитель, поет та гарний сім'янин – і це ще не всі іпостасі Анатолія Лупиноса за його земного життя. Стоїчність, з якою він йшов до своєї мети – звільнення України від московської орди, безперечно служитиме прикладом для нинішніх та майбутніх генерацій українських патріотів", – сказав політик.

На вечорі читали багато віршів. "Життя триває, точиться війна", – ці відомі рядки, які належать Лупиносу, прозвучали лейтмотивом зібрання.

Прес-служба КУН

ДУМКИ З ПРИВОДУ

УКРАЇНУ ЗНОВУ ВЕДУТЬ ЗА СЦЕНАРІЄМ ІНОЗЕМЦІВ?

Лаючи Віктора Януковича за недолугу політику, за загратованих Юлю та Луценка, опозиціонери вказували на його жадобу помсти за завдані образи.Однак, керували ним далеко не помсти, принаймні, не одні лише помсти... А зобов'язання перед Москвою. Мабуть, за тим сценарієм, який склепали в надрах російських спецслужб, Україна мала прямувати під російський протекторат не з доброї волі і не з примусу Кремля, а від безвиході, в яку її "штовхнув" Європейський Союз, не прийнявши її в свої лави. Одного разу від українського Президента вже відмовлялися і відверталися – після реалізації проекту "касетний скандал". І лише ті, в кого коротка пам'ять, забули, чим це завершилося для України: вона опинилася на задвірках світової політики.

Сценарій "під Януковича" дуже схожий на свого "попередника", проте мав все-таки суттєву відмінність. Від Януковича, який з усіх сил мав "прагнути" до Європи, і України також мали "відвертатися" європейці, та лише тому, що " відданий" Закону Президент не скористався "телефонним правом", відмовився втручатися в судочинство, чого так "безцеремонно" добивалася від нього Європа. Звісно, низка негативних месиджів, які б загородили нам шлях у ЄС, мала примножуватися. Та особливо переконливих не на користь України було небагато.

Щоправда, про негативний імідж держави щосили дбав екс-міністр МВС, влада забороняла мітинги й демонстрації – навіть у день 20-річчя Незалежності України. Однак, і це не допомагало. Європа вперто вірила в щирість заяв Банкової щодо інтеграції. Вірила, хоч влада Януковича зробила все можливе, аби цивілізований світ від нас відвернувся і, нарікаючи на нього, їй, владі, можна було – до поновлення, а де бігцем – марширувати в ту саму "Азіопу". Під супровід "сміливих" заяв Януковича та його команди про неприпустимість вступу України в Митний Союз, про непоступливість перед "Газпромом" і навіть перед самим В.Путіним.

Людям завжди хочеться вірити в краще.Ми не те щоб вірили, але хотіли вірити, що наш Президент таки з часом стане українським. Начебто й забули, що Москва може погодитися на поступки в економічній сфері, але тоді, коли їй здадуть гуманітарну. Здали! Д.Табачник, не приховуючи огиди до всього українського, кермує освітою. Духовні цінності народу, музейні скарби, на вимогу глави РПЦ Кіріла, готуються передати чужій церкві на "правовій" основі, президентські ставленики на Сході та Півдні України з офіційних трибун виголошують анафему українській мові, плекають манкуртів з молоді, людей, яких за безпам'ятство зневажатимуть у світі. Одне слово, неукраїнські кадри вирішують все в Україні. І їх ніхто не притягне за це до відповідальності. Бо ті, хто мав би це робити, схоже, служать не тій державі, від якої одержують гроші.

Кадрові призначення Президента в Службі Безпеки України вражають і приголомшують водночас. Першопризначенець В.Хорошковський ледве встиг одержати звання генерала армії (яке ж знущання над кадровими військовими!), як одержав посаду фінансового міністра. На його місце прийшов профі... Очевидно, щоб не обтяжувати себе посередниками, ТАМ вирішили без зайвих пояснень на кшталт де був, чим займався, відразу призначити свого резидента. Чи точніше, легітимізувати його. Та це вже тема іншої статті.

Між тим ряд аналітиків одностайні в тому, що ЄвроАзеС Україні забезпечений. І ради цього "ламали комедію" Янукович і його команда. Може, так передбачав сценарій? Адже В.Я. демонстрував щодо Кремля таку норовливість, що в неї повірили наближені до Путіна люди, а керівник його виборчого штабу Станіслав Говорухін днями навіть передрікав "кінець" правлінню Януковича, який не проводить твердої проросійської політики.

До речі, дехто з українських політологів ще категоричніший: мовляв, Янукович пообіцяв "здати" Україну після Євро-12, тоді будуть для цього "сприятливі" умови...

Марія ПИЖУК

Закінчення. Початок на 1-й стор.

НОВИНИ. ПОДІЇ. ФАКТИ

Тернопільська команда Конгресу із міні-футболу перемогла в турнірі "Слава героям УПА"

У Тернопільській обласній організації Конгресу Українських Націоналістів завжди велику увагу приділяють здоровому способу життя та розвиткові спорту. Члени організації беруть активну участь у різних регіональних змаганнях з бігу, шахів, волейболу. Традиційно високі результати показує місцева команда з міні-футболу.

У 2011 році до 69-ї річниці створення Української Повстанської Армії Конгрес вийшов з ініціативою до Тернопільської міської ради заснувати щорічний турнір "Слава героям УПА". Для цього було закуплено кубок та цінні подарунки.

До участі в турнірі зголосились 13 футбольних команд. Зокрема, виявили бажання позмагатись за трофей команди Тернопільської міської ради, Тернопільської обласної адміністрації та Тернопільської обласної ради. Місцева організація КУН заявила дві команди – "Конгрес-1" (старше членство) та "Конгрес-2" (партійна молодь).

У своїй групі "Конгрес-1", подолавши команди "Сокіл" (5-2) та Тернопільської міської ради (6-2), вийшов до півфіналу. "Конгрес-2" теж зміг пробитись до півфіналу з дещо скромнішим результатом – одна перемога і одна поразка.

"Конгрес-1" у напруженій боротьбі у півфіналі та фіналі за підсумками пенальті зумів перемогти у першому турнірі із міні-футболу "Слава героям УПА".

Голова Тернопільської обласної організації КУН Іван Білах від імені видавництва "Астон" вручив кожному учаснику книгу про Провідника ОУН Степана Бандеру.

Прес-служба Тернопільської ОО КУН

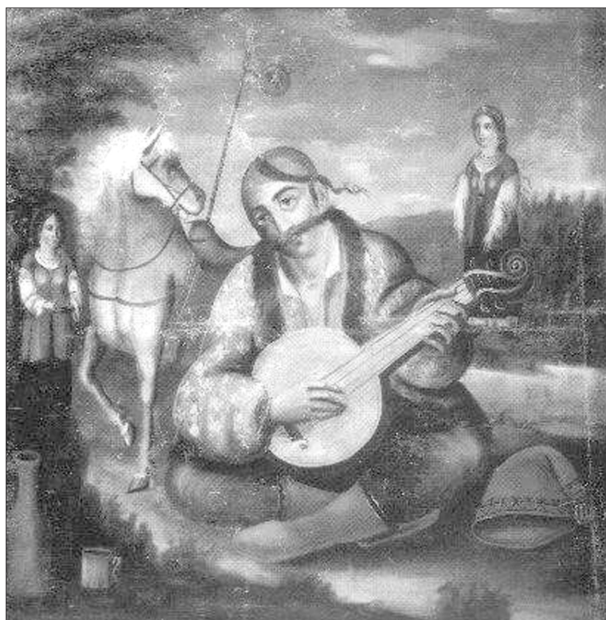
Наші корпункти

Вінниця	В'ячеслав Березовський	(067) 258-55-71
Дніпропетровськ	Хоменко Микола	(056) 748-17-92
Донецьк	Олійник Марія	(062) 337-23-48
Житомир	Крук Микола	(0412) 44-52-32
Запоріжжя	Тимчина Василь	(0612) 67-31-82
Івано-Франківськ	Салига Роман	(0342) 3-11-35
Кіровоград	Тріщенко Віктор	(0522) 36-95-25
Київська обл.	Сахацький Олександр	(04597) 4-92-93
Київ	Шепетюк Юрій	(044) 278-63-89, 279-68-34
Луцьк	Хомич Іван	8-095-92-66-154
Львів	Динилиха Ігор	(0322) 38-67-63
Миколаїв	Яценьо Софія	(0512) 49-67-90
Одеса	Парфенюк Василь	(048) 758-31-13
Полтава	Паламарчук Дмитро	(050) 171-63-49
Рівне	Бідюк Юрій	(050) 435-33-34
Севастополь	Проценко Володимир	(0692) 48-79-46
Сімферополь	Овчарук Василь	(0652) 29-77-43
Тернопіль	Білах Іван	(8050) 339-56-12
Ужгород	Сачко Олександр	(099) 053-48-69
Харків	Дяків Богдан	(057) 716-02-18
Херсон	Реуцький Іван	(0552) 26-50-56
Хмельницький	Бенюк Ніна	(8096) 362-72-23
Черкаси	Савченко Максим	(067) 647-35-24
Чернівці	Лютик Віктор	(0372) 51-02-72
Чернігів	Рябченко Валерій	(04622) 4-38-81

 АКЦЕНТИ

ПОКИ ДРІМАЄ ГРОМАДЯНСЬКЕ СУМЛІННЯ...

Ні для кого не секрет, що в світовій історії народи залишають про себе пам'ять культурою, її пам'ятками, її шедеврами. Впродовж тисячоліть людство захоплюється грецьким Акрополем і єгипетськими пірамідами, величними храмами майя та загадковою звабою Венери Мілоської. Ну, а за яких соціальних умов вони народилися, за правління якого тирана чи демократа постали, "хто був той цар і як його іменя", людству, в принципі, не так уже й важливо, адже сказано: народи входять в історію своєю духовною культурою. В цьому сенсі українці залишають свій слід в історії опосередковано, адже наші шедеври відомі світові під "прибраним" походженням – із "лейбом" тих імперій, під гнітом яких перебувала Україна і які нещадно її грабували.

На жаль, процес "відчуження" національних скарбів триває і в незалежній Українській державі. Виплекані російським шовінізмом люди, які нині опинилися на щаблях державної влади, не від того, щоб перевести у валютний "еквівалент" ті самі скарби народу, які є непорушною цінністю в кожному цивілізованому суспільстві. Прикро, але членам нашого суспільства, якщо й не байдуже, то затяжко злізти з традиційної української печі, щоб поставити на місце денаціоналізованих парвеню. Отож, "братія мовчить собі, витріщивши очі". Свіжий приклад – відсутність належної реакції з боку української громадськості на кадрові погроми в українських музеях. І це при тому, що тій самій громадськості ясно, як Божий день, для чого, приміром, звільнено з посади директора заповідника "Софія Київська" Нелю Куковальську, – щоб полегшити передачу української святині Московському патріархату. Його клір вже постарається перевезти те, що перевозиться, у Москву, а нерухомість – понівечити, як це відбувається з архітектурними пам'ятками на території Києво-Печерської лаври, яку "регіонали" мають намір невдовзі передати Російській православній церкві, філіалом якої і є УПЦ МП, – уже й відповідний законопроект підготували.

Кадрова знахідка Мінкульту – менеджер з ресторанного бізнесу, який віднедавна кермує Музеєм у Пирогово, навряд чи протистоятиме відчуженню від музейної території кількох гектарів землі під забудову, бо ж з міркувань матеріальної доцільності та зміцнення статків... музею – на його ж таки розвиток – інакше й бути не може. А якщо знайдуть "достойну" заміну ще й директорові Національного художнього музею Анатолієві Мельнику, то бездонне джерело прибутків може вибухнути справжньою золотою зливою у кишені "обраних" достойників. Вони, не сумнівайтеся, вже давно довідалися про валютну вартість кожного художнього експонату, яким, як вважають люди моральні, ціни нема.

До речі, не секрет, що високі чиновники вже нині сушать голови над тим, як перевести художні полотна в гроші, та ще й на законній основі. А хто шукає, той знаходить, бодай і на сміттєзвалищах. Кажуть, начебто київські профі від "дерибану" підібрали канадську "фірму" Тамойкіних, яку ще недавно в Україні гнали в три шиї, як тільки її "профі" наближалися до Мінкульту. Тамойкіни пропонують схему (прийнятну хіба що для варварів) "монетаризації" музейних скарбів, які після відповідної "систематизації" розглядатимуться як матерільні активи з наступним їх переходом у золотовалютні резерви країни. При потребі художні цінності будуть виступати заставою по кредитах і навіть змінювати власника (?!) Можемо не сумніватися, що після "монетаризації" за теорією Тамойкіних в Україні негайно виникне нагальна потреба в мільярдних кредитах, де заставою виступатимуть музейні скарби – з відповідними наслідками, тобто їх втратою для країни, – найвірогідніше, "позичальник" виявиться неплатоспроможним... Міністр культури Михайло Кулиняк начебто заперечує можливість втілення в життя "ідей Тамойкіних", але його заперечення виглядає так, що лише посилює протилежне. Посудіть самі. В інтерв'ю тижневику "Дзеркало тижня" Міністр каже: "Ідея Тамойкіних – лише одна з небагатьох... Там є й цікаві моменти, якими вже зацікавилися музеї з різних країн світу... Але ні сьогодні, ні завтра така ідея не може бути нами реалізована. І всі маніпуляції навколо цієї теорії – відверті провокації". Стосовно "моментів", якими "зацікавилися музеї різних країн світу", чітко і ясно висловилися фахівці Українського центру розвитку музейної справи. Коли вони поцікавилися думкою провідних музеїв низки країн, то "музейні фахівці з Білорусі, Росії, Польщі, Франції, опитані Українським центром розвитку музейної справи із цього приводу, взагалі не зрозуміли запитання. Бо зазначена ініціатива – це абсолютна дикість". Іншими словами, ТАМ музейні фахівці вважають дикунством і приниженням гідності – країни і власної – навіть саме обговорення можливості втілення такої "ідеї", у НАС культурне відомство не лише впродовж півроку вивчає "дику ідею", а ще й скликає – в рамках громадського обговорення – "спеціальну конференцію", від якої хотіли відлучити музейників, а коли Міністерству таки довелося влаштувати зустріч Тамойкіних ще й з музейними фахівцями, відбувся скандал. Тому-то, як сказав Міністр, "ні сьогодні, ні завтра така ідея не може бути нами реалізована". А післязавтра – може? Поза сумнівом, новопризначені очільники провідних музеїв не ставатимуть на прю з владою, аби захистити для України її ж скарби...

Ще один "прорив" у гуманітарній сфері, схоже, гряде, в галузі кінематографії. Вона тепер розвиватиметься під протекторатом Віктора Януковича-молодшого, хоч і не фахівця відповідного профілю, але, як стверджує очільник Мінкульту, "незважаючи на молодість, він глибоко занурюється в законодавчі процеси, пов'язані з кіно". Саме під його керівництвом група народних депутатів працює над новою редакцією закону "Про кінематографію". Щоправда, із сказаного Михайлом Кулиняком випливає, що стрімкий розвиток цієї галузі в Україні розпочався ще минулого року. Так, 2011-го на кіно було виділено рекордну за всі роки суму – 11 мільйонів гривень. А цьогоріч, за слова Міністра, фінансування кіногалузі збільшено в кілька разів – на кіно виділено понад 170 мільйонів гривень. Чим не підстава для тріумфу? От що значить, коли кінематографією заопікувався сам син Президента! А якщо оті 170 мільйонів ще й від "дерибану" вбереже... Та не квапмося мріяти про нові шедеври українського кіно. Так, для цього у нас є і геніальні актори, і кінорежисери, і сценаристи. Тепер ще й гроші дали. І водночас створили чергову перешкоду у вигляді такого собі центрального органу виконавчої влади – Державного агенства з питань кіно, яке очолила Катерина Копилова. До цього вона працювала продюсером програм ЗАТ "Новий канал" і до кіномистецтва стосунку не мала. Та все-таки – не кардіолог же в музеї.

Новостворене агентство розпочало свою діяльність з пітчингів – відбору кіносценаріїв. Щасливчики-переможці матимуть державне замовлення, отже, й державне фінансування. Пітчинги закінчилися скандалом, кажуть, стараннями К.Копилової, яка замість прозорості забезпечувала лобіювання певних сценаріїв. З цього приводу доволі різко висловився відомий український кінорежисер Роман Балаян. Утім, не в захваті від пітчингів переважна більшість обізнаних з перебігом "конкурсу" митців. Навіть оптимісти, що вірять у майбутній злет українського кіно, переконані, що без солідного "відкату" шанси вийти в переможці пітчингу, отримати державне фінансування мізерні, а дехто додає – жодних. Крім того, на державне замовлення реально можуть претендувати фільми лише відповідного ідейного гатунку, без усяких так етнотяків, бажано, із залученням неукраїнських кіномитців.

...У цій статті більшість названих фактів добре відомі. Вона писалася для того, щоб привернути увагу наших читачів до тих кричущих за своїм цинізмом реалій, які неможливі в кожній країні, громадянам якої притаманні самоповага та інстинкт самозбереження – себе, своєї нації і держави. Політичні партії насамперед мають дбати про виховання саме таких – відповідальних, з гідною поставою – членів суспільства. Якщо вони не займаються цим надважливим завданням, а переймаються лише боротьбою за владу, то якими кадрами, скажіть, вони перебиратимуть і здійснюватимуть владу, щоб не дискредитувати себе і "дерибаном", і національним нігілізмом, і байдужістю до долі ближнього? Чи варто за них голосувати, нехай кожному підкаже сумління.

...Сьогодні в Україні від морозів загинуло близько півтори сотні громадян.І якщо нам не моторошно від таких, найвищих у Європі "показників", якщо не пече нас власна в цьому провина, то чого дивуватися, що саме нам, українцям, пропонують реалізувати "теорії" Тамойкіних.

Ольга ДМИТРЕНКО

 ПОЗИЦІЯ

НАРДЕПИ НА СЛУЖБІ В ІНОЗЕМНОЇ ЦЕРКВИ

Законопроект про передачу об'єктів Почаївської та Києво-Печерської лавр у довічне користування Українській православній церкві Московського патріархату, який подано на розгляд Верховної Ради, може спровокувати хвилю громадянських заворушень і порушити міжконфесійний мир в Україні. Таку думку висловив голова Секретаріату Головного Проводу Конгресу Українських Націоналістів Володимир Манько щодо законопроекту № 9690 про передачу об'єктів культурної спадщини релігійним організаціям.

Він вважає, що деякі політики так прагнуть вислужитись перед кремлівською владою та російською церквою, що готові віддати їм українські православні святині.

"Це просто ганебно, що депутати українського парламенту стоять на службі в іноземної церкви. Крім того, передача УПЦ МП Почаївської та Києво-Печерської лавр порушить права інших християнських конфесій, зокрема УПЦ Київського патріархату, до якого, до речі, зараховує себе більша частина українців – 31,1 відсотка, вірними Московського патріархату вважають себе тільки 25,9 відсотка українських громадян", – наголошує Володимир Манько.

Політик застерігає провладну більшість у Верховній Раді не розпалювати міжконфесійної ворожнечі в Українській державі та не робити заручниками політичних ігрищ національні святині українського народу.

"Конгрес Українських Націоналістів закликає всі національно-патріотичні сили парламенту об'єднатись і добитись відхилення законопроекту № 9690", – каже голова Секретаріату КУН.

Прес-служба КУН

 НОВИНИ

ВІД ІСТОРИЧНОГО КЛУБУ "ХОЛОДНИЙ ЯР"

Другого лютого 2012 р. у м.Стрию Львівської області у будинку "Просвіти" відбулася презентація нових книжок Історичного клубу "Холодний Яр". Їх автор Роман Коваль розповів, як 1990 року не раз приїжджав до Зеновія Красівського, голови Стрийської міськрайонної організації ДСУ та Провідника ОУН у Краю, як разом з ним заснував у цьому місті газету "Нескорена нація", як видав у Стрию одну з перших своїх книжок "Чи можливе українсько-російське замирення?". Розповів про епізоди зі своєї книги "Гуцули у Визвольній боротьбі", пов'язані зі Стриєм, про ініціативу побудувати у сусідньому Болехові пам'ятник скульптору Михайлові Гаврилку, який у лавах УСС 1915 року виганяв зі Стрийщини та Болехова російські війська. Закликав інтелігенцію вшанувати Михайла Гаврилка, назвавши на його честь одну з вулиць міста.

11 лютого на телеканалі "Культура" виходить 8-й фільм документальної серії "Роман Коваль. Повернення правди". Фільм "Отаман Ільницький" – про командира Марківської сотні та Окремого Наддністрянського куреня Армії УНР полковника Семена Ільницького із села Кетроси, тепер Довжок Ямпільського району Вінницької області. Демонстрація фільму розпочнеться 11 лютого 2012 р. о 20.05, повтор – 12 лютого о 1.05 та 9.05.

16 лютого 1918 р. Законодавча рада Кубані проголосила самостійну Кубанську Народну Республіку та ухвалила рішення про прилучення Кубані на федеративних засадах до УНР. З нагоди 94-ї річниці проголошення Кубанської Народної Республіки Історичний клуб "Холодний Яр" планує провести вечір кубанської пісні під назвою "О, земле втрачена, явись!"

Вечір розпочнеться о 18.00 21 лютого 2012 р. у Культурно-мистецькому центрі Києво-Могилянської академії (Київ, вул. Іллінська, 9).

Прес-служба Історичного клубу "Холодний Яр"

ПОДВИЖНИЦТВО

"Я ОБРАВ ШЛЯХ ПРАВДИ І ДО СЬОГОДНІ НИМ ІДУ"

Одразу два ювілеї – 50-річчя рукоположення на єпископа та 45-річчя служіння на Київській кафедрі – святкує в ці дні предстоятель Української православної церкви Київського патріархату Філарет. І якщо, за його особистим зізнанням, перше не є чимось незвичайним (бо історія української церкви має чимало прикладів архієрейського служіння по 50 років), то своїм перебуванням на Київській кафедрі він встановив своєрідний рекорд. За тисячу років християнства на Русі жоден архієрей не очолював кафедру так довго (відомо, що один із "найтриваліших" попередників Патріарха Філарета пробув на цьому посту 34 роки).

З нагоди ювілеїв минулої суботи у Національній опері відбулася урочиста академія, потім святкування продовжилося богослужінням у Володимирському соборі за участю Патріарха Філарета та сорока архієреїв. Закінчилося всенічне бдіння в неділю. Напередодні урочистостей, у п'ятницю, владика зустрівся з журналістами, щоб згадати роки свого служіння Господу та прокоментувати найрезонансніші аспекти церковного життя.

"Влада міняється, а правда залишається правдою"

Патріарх Філарет став архієреєм зовсім молодим – у 33 роки. "Моє архієрейське служіння почалося в складні роки. Це були роки активної антирелігійної пропаганди, пов'язаної з закриттям монастирів, духовних навчальних закладів і парафій, – згадує владика. – Моїм завданням було – припинити закриття церковних парафій в Україні. І мені це вдалося. Не тому, що я був такий розумний і мене всі слухали. А тому, що я одночасно займався незвичною миротворчою діяльністю і брав участь у найважливіших міжнародних конференціях та асамблеях з питань захисту миру". Патріарх Філарет каже, що тоді він відвідав більше 120 країн, побував на всіх континентах, окрім Антарктиди.

"То були роки "холодної" війни. І в цих умовах потрібна була інша духовна сила, якій би довіряли обидві сторони. Такою силою виявилася церква. Радянська влада пішла нам на поступки заради своїх інтересів. Суто політичних – налагодити довіру і пом'якшити відносини між Радянським Союзом і США, – каже його святість. – І треба сказати, що церква зробила великий внесок у примирення цих ворогуючих держав. Всесвітня рада церков перетворилась тоді на міні-ООН". Ця діяльність дозволила Філарету не тільки рятувати церковні парафії від закриття, а й удвічі збільшити набір слухачів Одеської духовної семінарії – влада атеїстів мусила визнати впливовість інституції, з якою ще недавно вела нещадну боротьбу.

Патріарх згадує, як приїхав у розпал "холодної війни" до США на чолі делегації церков Радянського Союзу. "Яку позицію я мав займати? Якщо говоритиму, що в Радянському Союзі все добре, церква існує нормально, то мене просто висміють. Тому я обрав шлях говорити тільки правду, – каже владика. – Одна газета написала: митрополит Філарет ходив як по канату. І цим канатом була правда. Яка б влада не була, але вона міняється, а правда залишається правдою. Я обрав шлях правди і до сьогодні ним іду. Бо в правді ніколи людина не буде розкаюватися".

Одначе саме ця миротворча діяльність предстоятеля УПЦ КП дає сьогодні привід недругам звинувачувати його в співпраці з КДБ. Утім Філарет і тут нічого не приховує. За його словами, з Комітетом держбезпеки тоді були пов'язані всі архієреї. "Всі без винятку! За радянських часів ніхто не міг стати архієреєм, якщо на це не давав згоди КДБ. Тому стверджувати, що я не був пов'язаний із КДБ, було б неправдою. Був пов'язаний, як і всі", – сказав він в одному зі своїх останніх інтерв'ю. Водночас він наголошує, що з боку спецслужби ставлення до нього було обережне, спроби схилити до співпраці ні до чого не приводили. "Знали, що я не піду на доноси на своїх братів. Знали і зараз знають", – зазначив патріарх.

"Хочуть відзначати 20-річчя Харківського собору, який розділив нашу церкву"

Ще одна вагома сторінка з біографії нинішнього очільника УПЦ КП – про те, як він "розкольником став". Принаймні в цьому українських вірян і досі намагаються переконати московські попи. Як усе було насправді – журналісти почули з вуст патріарха. "Коли Україна стала незалежною, переді мною як предстоятелем Української православної церкви, яка в той час уже отримала самостійність і незалежність в управлінні, постало питання: чи відповідає положення УПЦ державному статусу України? Ні, не відповідає! І тому 1–3 листопада 1991 року я зібрав Помісний собор, повноцінний і законний. На ньому ми одностайно вирішили звернутися до московського патріарха і до єпископату Російської церкви про погодження на повну автокефалію УПЦ. Коли ми оголосили свою волю бути повністю незалежними від Московського патріархату, отоді й розпочалася боротьба проти мене як предстоятеля УПЦ. Вимога ставилася одна: покинути пост глави Української церкви, бо якби предстоятелем був хтось інший, то питання про автокефалію взагалі не постало б. Я ж твердо стояв на своїх позиціях". І Патріарх пояснює, чому: "Апостольське вчення про церкву свідчить: кожен народ повинен мати свого першого єпископа, тобто митрополита, архієпископа чи патріарха. Ми народ, який має свою державу, і, згідно з апостольським вченням, мали право на повну незалежність".

Патріарх Філарет каже, що Москва намагалася зробити все можливе, аби його скинути. Навіть провела для цього з порушенням усіх канонів так званий Харківський собор. "До речі, в цьому році хочуть відзначати 20-річчя Харківського собору – того самого, який утримав Українську церкву в складі Московського патріархату і розділив її. Якби не він, то сьогодні в Україні була б єдина православна церква. Я думаю, що за 20 років ми змогли б досягти визнання і Москвою, і Константинополем УПЦ як автокефальної", – каже владика.

Проте Патріарх вірить, що розділена українська церква, незважаючи на протидію Москви, таки буде єдиною і визнаною світовим православ'ям. "Чому я впевнений у цьому? Тому що вірю в існування Української держави. А буде Україна, то, як кожна держава, вона домагатиметься й незалежності для своєї церкви і не дозволить, щоб через церкву на її громадян впливали інші держави. Ви ж бачите, як сьогодні Москва через українську церкву прагне створювати якусь нову імперію – "Русскій мір". Але на заваді цьому стоїть Київський патріархат. І ми віримо, що не буде Росія панувати в Україні, а буде єдина українська церква, яка служитиме українському народу і державі".

ПРИВІТАННЯ

З ювілейними датами Патріарха Філарета привітали президенти України Леонід Кравчук, Віктор Ющенко (обидва були присутні на урочистій академії) та Віктор Янукович, який передав привітання до патріаршої резиденції. Вітання з-за грат передала Юлія Тимошенко, а з Грузії привітальні слова надіслали глава держави Михаїл Саакашвілі та мер Тбілісі Георгій Угулава. Поздоровлення очільник УПЦ отримав від ієрархів Чорногорської, Грузинської, Румунської, Англіканської церков. Від Московського патріархату або окремих його представників привітань не було. "Не тому, що вони не хотіли б мене привітати. А тому, що їм заборонено це робити", – каже Патріарх Філарет.

ДУМКИ З ПРИВОДУ

Про стосунки з Президентом

Патріарх Філарет зауважує, що сьогодні стосунки очолюваного ним патріархату і Президента України покращилися. "Бо Янукович відчув себе українським Президентом, а не російським губернатором. І захищає інтереси України в спілкуванні з Москвою", – каже владика. Патріарх додає, що це покращення відчувається в конкретних справах: "Згадайте, на початку минулого року постійно виникали конфлікти – у Київського патріархату намагалися відбирати храми. А вже в другій половині року це припинилося. Потепління ми відчуваємо і в стосунках із самими архієреями МП".

Про святині, які готують у дар МП

Київський патріархат рішуче боронитиме українські святині – Києво-Печерську та Почаївську лаври – від ініціативи депутатів-регіоналів передати їх УПЦ МП. "Депутати не розуміють наслідків цієї передачі, – каже Патріарх Філарет. – Адже коли об'єднаються парафії й монастирі УПЦ МП в єдину помісну церкву (а це буде!), то майно – Києво-Печерська та Почаївська лаври – юридично належатимуть Російській православній церкві. Станеться те ж саме, що було торік з храмом у Ніці. Храм належав російській громаді, яка входила до складу Константинопольського патріархату, тобто до іншої церкви. Але французький суд присудив цей храм не Константинопольському патріархату, а Російській церкві. Уявіть собі ту ж саму ситуацію: парафії МП, у тому числі й монастир, перейдуть до КП, а майно юридично залишиться Російській церкві! Києво-Печерська і Почаївська лаври мають залишатися власністю держави і всього українського народу". Патріарх нагадує, що навіть сьогодні у вірян КП виникають проблеми з тим, щоб помолитися чи причаститися в храмах цих святинь або подати записки за здоров'я чи упокій. "А якщо ці об'єкти ще й будуть у власності Москви, то українців і на поріг не пустять до своїх же святинь", – переконаний Філарет.

Про ситуацію в МП

"Зі свого досвіду можу сказати, що хто б не переміг на виборах нового предстоятеля після того, як Господь покличе до себе митрополита Володимира, миру й злагоди в цій церкві не буде, – вважає очільник УПЦ КП. – Триватиме боротьба між двома силами – проукраїнською і проросійською, в якій переможе проукраїнська. Чому? Бо вона на українській землі і тут усе її підтримуватиме. А то – чужинці".

Владика зазначив, що обидва митрополити, серед яких зараз фактично розподілено владу в УПЦ МП, – Агафангел, який очолює засідання Синоду, та Павло, який керує Київською єпархією, – є противниками діалогу з Київським патріархатом. "І з Агафангелом, і з митрополитом Павлом Лебедем важко буде мати діалог, – сказав Патріарх Філарет. – З Агафангелом тому, що він росіянин і захищає в Україні інтереси не українського, а російського народу. Я думаю, що ви знайомі з його зверненням на адресу Володимира Путіна, він там його так вихваляє – ніби підлеглий. Тому з такою людиною у нас не буде нічого спільного – доки він не переродиться і не стане захищати інтереси українського народу. Що стосується митрополита Павла... Ви ж знаєте, як він висловлюється, як поводиться, в тому числі з журналістами. З такою людиною, думаю, буде тяжко говорити. Але все в руках Божих. І Павло, і Агафангел можуть переродитися. Але на сьогодні вони такі, які є, – противники Української церкви і прихильники Москви".

"УМ", ч. 19, 2012 р.

ЧЕРЕЗ ВІДСУТНІСТЬ ПРИСУТНОСТІ

Рішення останнього Священного синоду, що пройшов без участі Блаженнійшого митрополита Київського Володимира, фактично передбачає відсторонення його від будь-яких важелів управління церквою. Влада зосередилася переважно в руках Синоду, а точніше, деяких його учасників. Усе це дало спостерігачам підстави говорити про "переворот" в УПЦ, а самих "синодалів" порівняти з ҐКЧП.

Що ж, подібність є: митрополита ізольовано в лікарні, його секретаря обвинувачують у пресі в тому, що він фальсифікує рішення Собору, гроші абияк витрачає, а також "править від імені предстоятеля" – тобто предстоятель, треба думати, геть недієздатний, – а щоб владика не надто ворохобився, підводять під фінансову перевірку. Тим часом у публіці підігрівають сумніви в тому, що митрополит Київський справді добре почувається й одужує, так переконливо, що з Москви надсилають людину, щоб вона сама впевнилася.

Фінансова перевірка, як завжди, закінчується нічим, ложечки знаходяться, але осад, як водиться, залишається. Ухвалю-ється поважне рішення про те, що церква має жити "нормальним життям" навіть "за відсутності предстоятеля". Те, що предстоятель насправді "присутній", – теж не перешкода. Просто його владу треба розділити між усіма, кому вона подобається. Печатка митрополита Київського пірнає в кишеню віднині "першенствуючого" митрополита Одеського, один з вікарних архієреїв отримує в руки всі важелі управління Київською єпархією, швиденько затверджується комісія з переробки Статуту УПЦ – і все це освячується рішеннями Священного синоду, що їх усі "мусять виконувати". Зокрема й митрополит Київський.

Усі дійства супроводжуються акомпанементом коментарів "офіційних осіб", які зводяться до того, що "ні-ні, нічого не відбувається". Єпископат УПЦ – одностайний. У всьому. Немає незгод. Усіх – усіх без винятку! – влаштовує той статус, який у нас є. Фінансові порушення? Жодних порушень! Питання управління? Жодних питань. Як це – "предстоятель не підпише рішення Синоду"? Ще як підпише – от побачите. А не підпише – отже, його підпис необов'язковий.

Викликає запитання рішення Синоду про скасування колегіального органу, який було створено наприкінці грудня для управління Київською єпархією. Роботу цієї комісії визнали "неефективною", і, замість комісії, правити Київською єпархією призначили одного з її колишніх членів – митрополита Вишгородського та Чорнобильського Павла. Подумати тільки, як оперативно визначили "неефективність" роботи комісії – всього за місяць, здебільшого святковий. І це в церкві, де рішення зазвичай визрівають довго, а на ефективність їх перевіряють іноді століттями.

Спостерігачі гадають, по кому подзвін. По архієпископу Олександру, секретареві Блаженнійшого, який отримав "занадто багато влади", будучи сполучною ланкою між митрополитом Володимиром і зовнішнім світом? Чи по самому Блаженнійшому, який останнім часом дуже вже "заграввся" з автономією? У результаті рішень Синоду владика Олександр втратив посаду настоятеля Собору Всіх Святих і члена комісії, яка управляє Київською єпархією, – через скасування самої комісії . Говорити про те, що він втратив "ключові пости", поки що зарано – адже він залишається членом Священного Синоду і главою ВЗЦЗ УПЦ. Запитання – наскільки довго. Втім, вивести його зі складу Синоду буде непросто, попри те що рішення про розширення Синоду не відповідало Статуту УПЦ. Просто тому, що разом із ним у "розширений" Синод увійшли також митрополит Донецький Іларіон і митрополит Чорнобильсь-кий Павло – головні дійові особи нинішнього спектаклю та претенденти на Київську кафедру. Хоча деякі впливові члени поважного зібрання не приховують свого роздратування молодим колегою, їм доведеться його терпіти. Принаймні якийсь час.

Інтригуючим виявилося рішення Синоду передати управління Київською єпархією мит-рополитові Павлу. Це дало привід говорити про те, що він бере участь у спробах усунути митрополита Київського від управління церквою, а також про те, що його передбачуваний тандем з архієпископом Олександром, що оформився у період підготовки до Ювілейного Собору, розпався. Тобто секретар Блаженнійшого залишився в Синоді без підтримки.

Що ж, поспішність, з якою владика Павло рвонувся до важелів управління Київською єпархією, можна зрозуміти. Ні для кого не секрет, що він – один з можливих кандидатів на Київську кафедру. Але річ у тому, що посісти це місце може тільки архієрей з "досвідом управління єпархією". Владика Павло ж досі, будучи архієреєм-помічником, такого досвіду не мав. Тож тепер у нього є чудова можливість "поліпшити резюме". Він багато чим зобов'язаний митрополитові Володимиру й, можливо, саме як "вихованець" щиро вважає, що повинен стати його наступником.

Однак цей ривок цілком може виявитися фальстартом. По-перше, митрополит Київський живий, а поки він живий, він залишається правлячим архієреєм Київської єпархії. Наскільки відомо, митрополит Володимир не поставив свого підпису під рішенням Синоду про призначення митрополита Павла на своє місце. Тобто претензії митрополита Павла на управління єпархією поки що нічим не підкріплені. Ба більше, його спроби утвердитися на посаді "тимчасово виконуючого обов'язки", всупереч волі митрополита Київського, зроблять саме його основною мішенню для обвинувачень в "узурпації". Тобто ця поспішність може коштувати йому репутації в очах власне київської пастви, яка з більшою повагою ставиться до свого правлячого архієрея митрополита Володимира.

Це призначення, крім можливості побути правлячим архієреєм і потримати під контролем фінансові потоки Київської єпархії, скоріш за все, – частина договору між владикою Павлом і ще двома активістами-"синодалами" – митрополитом Донецьким Іларіоном і митрополитом Одеським Агафангелом, також претендентами стати митрополитом Київським. І, як будь-який "союзницький договір", цей може триматися як на "інтересі", так і на страху. Митрополит Павло як мінімум не заперечував проти ідеї колег по "тріумвірату" провести фінансовий аудит Київської єпархії. Можливо, чуття бізнесмена його підвело, і він не розуміє, що таким чином створено прецедент. Адже такого раніше не робили. Якщо всередині церкви проводили розслідування – зокрема фінансові, – їх проводили силами церкви, а не світських приватних фірм. Тепер же якщо комусь спаде на думку провести аудит Києво-Печерської лаври, він напевне зможе довідатися багато цікавого. Як і в результаті аудиту будь-якої єпархії. Просто досі це було забороненим прийомом – як удар нижче пояса або ідея запроторити за ґрати політичного опонента.

Ще одним досить цікавим результатом засідання Синоду стало те, що, в результаті відсторонення від влади в УПЦ митрополита Володимира, контроль над церквою взяли архієреї, фінансовані відомим бізнесменом, церковним меценатом В.Нусенкісом. А він як читач, можливо, пам'ятає: на літньому Ювілейному Соборі УПЦ відкрито оголосила про те, що йде в опозицію до митрополита Володимира.

Відсутність на засіданні Синоду митрополита Київського дала змогу вирішити важливу проблему: затвердити комісію з перегляду Статуту УПЦ – саме те питання, яке спричинило скандал на літньому Соборі. У результаті до цієї комісії увійшли й зайняли ключові позиції люди, досить далекі від ідеї автономії УПЦ. І це можна вважати маленькою, але досить важливою перемогою Московської патріархії та її найближчих союзників в українському Синоді. Адже якщо вирішити проблему Статуту УПЦ, привівши його "у відповідність до Статуту РПЦ", уже буде неважливо, хто стане (або навіть залишиться) митрополитом Київським – юридично залежність УПЦ від Московської патріархії буде закріплено, українське священноначалля змушене буде діяти в рамках Статуту. Цілком можливо навіть, що в усієї цієї історії із "синодальним переворотом" насправді всього лише одне підґрунтя – створити "потрібну" комісію з перегляду Статуту. Усе інше – полякати добряче секретаря предстоятеля, "який зарвався", зіпсувати репутацію митрополиту Павлу, підняти довкола цього медіахвилі – побічні продукти, які відведуть погляди публіки від головного.

Що ж, Московського патріарха можна зрозуміти в його прагненні стриножити Київ. За-надто багато останнім часом він підносить сюрпризів. От хоча б ця "синодальна" активність начебто відданих Москві архієреїв. Судячи з усього, вона викликала якісь підозри, якщо напередодні засідання Синоду до Києва спішно прибув "смотрящий" Московського патріарха митрополит Іларіон Алфєєв, глава ВЗЦЗ МП. Візиту спробували надати благовидного вигляду, але все, що робиться в поспіху, виглядає абияк. Владика нібито в цей день мав зустрітися з українськими інтелектуалами та журналістами в рамках клубу "Сковорода". За дивним збігом, того ж дня він мав бути присутній на Різдвяних читаннях у Москві. Пожертвував розкладом заради "українських інтелектуалів"? Переплутав рядки в органайзері? У Києві митрополит відвідав у лікарні митрополита Київського. Можливо, мав іще якісь зустрічі зовсім уже неофіційно з кимось із членів Синоду.

З усього видно, що довірена людина патріарха Московського приїхала особисто довідатися, який насправді стан здоров'я Блаженнійшого митрополита Київського. Причому приїхала в поспіху. Це може свідчити або про те, що патріарх Московський не зовсім довіряє інформації, отриманій з українських джерел, або про те, що митрополитові доручено було, крім усього іншого, запобігти деяким рішенням Синоду. Активність, яку українські архієреї розгорнули біля ліжка хворого, не може не викликати хвилювання в Москві. Ситуацію в Україні і в УПЦ там і так контролюють останнім часом із труднощами, а тут питання управління церквою виявилося підвішеним і вирішується в не надто красивий спосіб. Крім суто етичних сумнівів у тому, що відбувається, виникають питання прагматичного забарвлення. Сценарій усунення від влади митрополита Київського – досить небезпечний прецедент. Де гарантія, що незадоволені архієреї РПЦ не захочуть повторити досвіду своїх українських колег, щойно патріарх зляже з нежитем або вивихне ногу, катаючись на лижах? Власне, прецедент уже був: Харківський Собор мав деякі риси подібності до того, що відбувається нині. Та тільки тоді йшлося не про чинного, а про відлученого предстоятеля. Тепер же, судячи з усього, спеціального "замовлення Москви" на усунення від влади в УПЦ митрополита Володимира немає. Очевидна тільки зацікавленість Московської патріархії в такій редакції Статуту УПЦ, в якій буде затушоване все, що гарантує УПЦ фактичну автономію. Кажуть, московського емісара обурила неетичність ситуації, що створилася навколо митрополита Київського. Однак бажання Блаженнійшого зміцнювати автономію УПЦ ні від не секрет, тому його усунення від вирішення питань щодо Статуту дуже на руку Москві.

Якщо це "відсторонення" реалізують, воно ляже на плечі українських архієреїв, і тільки вони відповідатимуть за нього. Те, що відбулося на Синоді, ще не відсторонення, але вже репетиція. Поки що, як стверджують в УПЦ, митрополит Володимир одужує, і є надія, скоро зможе повернутися до виконання своїх обов'язків з управління церквою.

Правда, тут можуть початися несподіванки. Якщо вірити офіційним коментарям, які не забарилися після Синоду, предстоятель УПЦ повинен підкоритися рішенням Синоду. У крайньому разі він може записати свою "окрему думку". Він не може просто "скасувати" ці рішення. І в такому становищі митрополит Володимир залишатиметься доти, доки не буде "повною мірою здатний виконувати свої обов'язки". Хто визначить, чи здатен він їх виконувати і якою саме мірою? Усім відомо, що стан здоров'я предстоятеля не блискучий уже багато років. Чи означає це, що з посиланням на медичні висновки його в будь-який момент можна оголосити "недостатньо здоровим"?

Сама історія із цим Синодом змушує замислитися про таку можливість. Адже, згідно з інформацією секретаря митрополита Володимира, предстоятель УПЦ був готовий проводити Синод і чекав прибуття архієреїв до себе в лікарню. Чекав до самого вечора, поки йому не повідомили, що засідання вже відбулося, а його просто "не хотіли турбувати". Ні, оточення митрополита й тут спробувало показати хорошу міну: в предстоятеля, мовляв, перед засіданням побували керуючий справами митрополії та його особистий секретар, вони все розповіли, обговорили, отримали інструкції... Ані слова про те, які саме питання обговорювалися, чи були це саме ті питання, які порушувалися на Синоді, чи була врахована Синодом думка предстоятеля тощо. Нарешті, чому порядок денний не обговорювався предстоятелем і головуючим на Синоді митрополитом Агафангелом – адже саме він, а не керуючий справами або секретар, відповідає за рішення Синоду. Однак немає жодної інформації про те, що митрополит Агафангел зустрічався з митрополитом Київським ні до, ні після засідання.

Що ж, "синодалів" зрозуміти легко: навряд чи їм удалося б ухвалити "потрібні" рішення щодо управління Київською єпархією та складу комісії з перегляду Статуту за участі митрополита Володимира. Тому вони знайшли привід його "обійти" – у рамках турботи про його здоров'я. Привід вагомий і безвідмовний. Цікаво, скільки разів вони його ще використають? І для чого?

Катерина ЩОТКІНА,
"ДТ. Україна" №4, 2012

ТИМ ЧАСОМ...

7 лютого Володимир (Сабодан) оприлюднив своє Звернення до учасників зборів Київської єпархії, в якому знівелював рішення Синоду про призначення настоятеля Києво-Печерської Лаври митрополита Павла (Лебедя) тимчасовим керуючим Київською єпархією і повідомив, що він, Предстоятель УПЦ, продовжує керувати цією єпархією.

В той же час, Володимир благословив, на час його хвороби, бути старшим вікарієм міста Києва та Київської єпархії владику Павла. Таким чином, глава УПЦ знизив статус митрополита Павла, перевівши його з "тимчасово керуючого єпархією" в "старші вікарії". Мало того, глава УПЦ (МП) додав, що рішення по Київській єпархії потрібно приймати колегіально з главами вікаріатства, "подаючи на наше твердження і підпис", а "Канцелярії Київської митрополії здійснювати свої функції у звичному режимі. Кореспонденцію та документи для ознайомлення та затвердження передавати через нашого особистого секретаря".

УКРАЇНСЬКІ ГЕРОЇНІ

СВЯТО, ЩО ОБЛАГОРОДЖУЄ

Для державотворчого процесу, для розвитку держави та формування світогляду її громадян немаловажну роль відіграє те, що і як відзначається, святкується у державі. Вельми кориснішим, було б у лютому, напередодні весни, коли вся природа і людство ждуть пробудження і відродження, на державному рівні звернутися до Свята Героїнь, яке здатне добре впливати на виховання патріотизму та національної гідності українців.

Леся Українка Олена Антонів Наталя Шухевич Ольга Басараб

Приймімо Свято Героїнь!

На холодний зимовий місяць – лютий припадає тепле і світле свято – Свято українських Героїнь.

Це свято зродилося в п'ятдесятих роках ХХ ст. у діаспорі. Тоді увесь світ сколихнула звістка про повстання українських політв'язнів у таборах Норильська, Воркути, Кінгіру. Найбільш вражаючою у цих подіях була участь у повстанні жінок (переважно українок), які беззбройні, з високо піднятими головами і з піснею, щільними рядами стали перед радянськими танками, які були направлені на придушення повстання в'язнів. Жінки виступили вперед, намагаючись захистити повсталих від розправи, вважали, що не можуть військові нищити беззбройних жінок... Проте танки, післані нелюдськими, сатанинськими силами, не зупинилися, сунули вперед, і під їхніми гусеницями змовкала українська пісня, обривались життя сотень дочок України... Отоді й виникла думка започаткувати свято для вшанування українських героїнь, якими споконвіків так багата українська земля.

Спочатку це свято відзначалося лише в діаспорі, а з 1993 року воно утверджується в Україні. Зокрема, у Львові за ініціативою Ліги Українських Жінок на відзначення Свята Героїнь щорічно проводяться святочні імпрези, на яких шанобливо згадується численних самовідданих і нескорених українок.

Однак утвердження цього ідейно й емоційно насиченого свята в Україні йде надто повільно. Складається враження, що "сильним світу цього" не потрібне свято, що несе в собі високий патріотизм і має велике виховне значення.

Дивно й прикро, що в нас легко приймаються свята пива, пампуха, шоколаду та інші комерціалізовані й бездуховні святкування, а ідеологічно-просвітницьке не має належного розуміння навіть серед тих, хто позиціонує себе як українських патріотів. Невже Україні потрібні лише гурмани й бізнесмени?

Чому – Свято Героїнь?

Насамперед тому, що жіночий героїзм – це вищий ступінь героїзму. Адже жінка з природи – сотворіння делікатне, ніжне, фізично досить слабке. Тому кожен такий вчинок коштує їй набагато більше, як чоловікові. І все ж упродовж усієї нашої історії ми маємо подиву гідні прояви жіночого героїзму. У всі важкі для нашої землі часи жінки мужньо ставали поруч з чоловіками, твердо протистояли ударам ворогів чи стихій, своїм незбагненним героїзмом надихали на високі подвиги і чоловіків, оберігали їх від зневіри та занепаду духу через послані долею поразки.

Величні постаті жінок героїчного духу захоплювали сучасників, прославляли наш народ та служили надихаючими прикладами для наступних поколінь.

Якою незвичайною на свій час жінкою була княгиня Ольга, яка зуміла зберегти й зміцнити велику державу, знайти, зрозуміти та вказати майбутнім поколінням вірний шлях до Бога, а тим самим – до майбутнього в контакті із Всевишнім Творцем! То ж як не пишатися, що Вселенська Церква визнала її святою, як не уповати на її приклад та опіку!

А жінка іншої епохи та відмінної долі – Настуся Лісовська, легендарна Роксолана! Хіба це не героїзм, – потрапивши у полон, не стати безмовною рабинею, а змусити себе поважати, прислухатись до її порад у вирішенні найважливіших проблем тогочасної політики. Хіба це не переконлива перемога українського інтелекту над цілим східним світом? На жаль, ми ще дотепер сприймаємо Роксолану, як якусь легендарну, а не історичну постать, дотепер майже не знаємо, як її розум і політику фіксували у своїх документах тогочасні політики та наступні історики.

З часів козаччини до нас пробився промінь яскравого подвигу Олени Завісної, дружини сотника Михайла Завісного, коменданта замку містечка Буші на Поділлі. Коли у 1654 році польське військо під командуванням Степана Чарнецького намагалось приступом взяти замок, коли поліг у нерівному бою її чоловік, Олена Завісна, не зважаючи на пропозиції здатися та обіцянки гарантувати всім оборонцям життя, підпалила порохівню й висадила у повітря себе, своїх дітей та решту оборонців, при тому знищила і багато ворогів.

В епоху багатолітнього поневолення України різними окупантами (Східної – Московією, Західної – Австро-Угорщиною та Польщею) кращі дочки України не корилися, вони нарівні з патріотами-чоловіками долучалися до битв – не кривавих, але не менш важких і небезпечних – битв за наші права на нашій землі, за збереження своєї окремішності та самобутності мови і культури. Цього разу жінки взялись за гострі пера. Могутньо лунали голоси Олени Пчілки, Марко Вовчок, Ганни Барвінок, Ольги Кобилянської, Христі Алчевської та багатьох інших. Найяскравішим світочем серед них була Леся Українка. Щоб творити в той час і творити для української справи, немало треба було мужності, проте українським жінкам ніколи її не бракувало.

Небачений у світі героїзм проявляли українки в добу визвольних змагань українського народу. Софія Галечко, Ганна Дмитерко, Олена Степанів – яким героїзмом і самовідданою любов'ю до України освітили вони свої імена. Їхні героїчні життєписи можуть бути благодатним матеріалом для художньої творчості, для захоплюючих "бестселерів", до яких так тяжіє молодь, але яких наразі ніхто не творить на нашому героїчному матеріалі.

Навіть такі видатні діячки-мучениці, як Ольга Басараб і Олена Теліга, яким у лютому ми зобов'язані скласти особливу шану за їхню жертву на олтар нашої свободи, є ще так мало згадувані. А це ж такий неперевершений зразок дієвості і жертовності, мужності і стійкості! І не дивно, що у них було багато послідовниць у напружені дні Другої Світової війни і повоєнних літ, коли численні когорти патріотів намагались у час боротьби двох окупантів позбутися їхнього ярма. У відчайдушному спротиві встановленню нової комуністичної влади гинуло чимало українських патріоток, але гинули не як безвольні пасивні жертви, а як героїні, які і смертю своєю утверджували торжество національної ідеї.

Скільки їх, які могли б бути достойними матерями і виховати патріотів України та рішуче позбавляли себе життя, щоб не датись у руки звиродцілому ворогові...

А яким героїзмом було сповнене життя тих, які були ув'язнені, вивезені в Сибір, у нелюдських умовах карались, мучились, але не каялись. Жодні знущання та труднощі не здатні були принизити їхньої гідності, в екстремальних умовах вони не опускались, не деградували, а ще більше поглиблювали свою духовність, гартували свій незнищенний дух.

Славлячи героїнь боротьби, ми не повинні забувати героїзму українських матерів, які в умовах несправедливої, облудливої і безбожної системи зуміли виховати порядних дітей, релігійних і національно свідомих. Саме на них тепер покладає надії Україна, саме вони повинні збудувати Українську Державу такою, за яку боролися наші герої. А це теж боротьба, і вона теж вимагає мужності, відданості та певного героїзму. Саме такі риси характеру можна виховувати, відзначаючи Свято Героїнь. Приклади героїчних попередниць могли б сприяти звільненню від байдужості й егоїзму, які полонили багатьох сучасників.

Чому ж саме лютий вибрано для цього свята?

Кілька об'єктивних факторів підказали такий вибір. Саме у цьому місяці народилася одна із найталановитіших і наймужніших дочок України Леся Українка – жінка, яка продемонструвала надлюдську силу у протистоянні немилосердній недузі, усвідомлюючи свою приреченість, вона не лише не впадала у відчай сама, а палким словом кликала до мужності і подвигів здорових і сильних.

І за дивним збігом саме у цьому місяці завершили своє земне життя славні українські патріотки Ольга Басараб, Олена Теліга, Наталка Винників, Дарія Гнатківська, Олена Антонів, Марія Лаврів, Наталія Шухевич... Пошановуючи світлу пам'ять про кожну з них, мимоволі задумуєшся над їх, можливо, звище даним, геройчним призначенням...

З другого боку, є певна символічність у тому, щоб напередодні весни, коли вся природа чекає пробудження і відродження, звернутись до образів жінок, які здатні принести віру і надію.

У чудове Свято Героїнь ми повинні якомога глибше поглянути на нашу історію, згадати славних українських героїнь – і широковідомих, і наразі малознаних, і тих, що полягли безіменними, але спричинились до поступу нашої Держави. І нехай їхні приклади очищають нас від байдужості й бездійності, від егоїзму й споживацтва!

Лідія КУПЧИК,
голова Львівської міської Ліги Українських Жінок

До історичного календаря лютого:

2 лютого 1986 р. загинула відома українська патріотка Олена Антонів
9 лютого 1893 р. народилася легендарна січовичка Гандзя Дмитерко
9 лютого 1942 р. була розстріляна німцями Наталя Винників
9 лютого 2002 р. померла Марія Лаврів, довголітній політв'язень та активна громадська діячка на Донеччині
12 лютого 1924 р. була замордована поляками Ольга Басараб
21 лютого 1942 р. німці розстріляли в Бабиному Яру Олену Шовгенів-Телігу
24 лютого 1944р. загинула учасниця похідних груп ОУН на Східну Україну Галя Заячківська
25 лютого 1989 р. померла в діаспорі Дарія Гнатківська-Лебедь
26 лютого 1871 р. народилася Леся Українка
28 лютого 2002 р. померла Наталія Шухевич, дружина Романа Шухевича

РЕЗОНАНС

ЗРИВ НА МИКОЛАЯ

Арсен ГУДИМА

У часописі "Нація і держава" за 22 грудня 2011 року прочитав статтю Мирослава Мамчака "Перше антибільшовицьке повстання в Західній Україні". Відразу пригадав, як говорили старожили, "зрив на Миколая" 1939-го, коли Збаражчина мала стати одним з вогнищ збройної боротьби з більшовицько-московськими окупантами краю.

Пригадуючи ті часи, не можу не погодитись з автором, як села "заворожено" зустріли "братів-визволителів" зі Сходу. Було в цьому змішане почуття самозахисту з неусвідомленим проривом України через Збруч.

Тому події розгорталися згідно з селянською доцільністю. Якщо недобиті польські жовніри разом з біженцями мовою того часу "накивали п'ятами" в бік румунського кордону, а більшовики можуть обстрілювати села, то чи не краще піти їм назустріч. Хто знає, як поведуть себе озброєні переселенці-колоністи? І ніхто не здогадувався, що вимушений "жест" буде використано в пропагандистських цілях, як "одвічне прагнення трудящих Західної України возз'єднатися" не з ким-небудь, а… "з братнім російським народом".

А тоді поміж себе говорили, що буде, то буде, а ляхів не буде, які за 20 років сповна залили "сала за шкіру". Вважали, що нарешті відбудеться возз'єднання українських земель.

І люди виходили вітати пришельців. Хто з синьо-жовтими, хто з червоними прапорами. Повсюдно звучала українська мова мобілізованих подолян, вінничан, житомирян, наддніпрянців…

Треба було бачити, як загоралися очі, коли солдат розповідав про Золотоверхий Київ, Дніпро-Славутич, Тарасову гору, славне Запоріжжя… Над маршевими ротами линули милі серцю: "Розпрягайте, хлопці, коней", "Ой, ти Галю, Галю молодая", "Ой, хмелю мій, хмелю"… Повсюдно роздавали україномовні газети, портрети Т.Шевченка, І.Франка, Л.Українки, М.Коцюбинського, В.Стефаника та їх твори... Щоб зайти на подвір'я до криниці за водою, солдат просив дозволу господаря. "Що то за військо? Що то за війна?" – говорили не в одному селі. Ми скажемо: добре постаралися політруки усіх рангів, туманячи очі населенню краю.

А тим часом прискіпливо вивчались архіви так званої "двуйки", яка виконувала роль політичної розвідки у співпраці з поліцейськими дільницями на місцях. У польських тюрмах і навіть Березі Картузькій ніхто не був страчений. Охорона завчасно покинула в'язнів. Мовляв, робіть собі, що хочете. Але (?!) залишені архіви без зайвих зусиль відкривали простір, на якому можна було руками своїх ворогів вести розправу зі своїми ворогами.

Мені доводилось працювати з архівними матеріалами тих часів. Дивує, як прискіпливо деталізувалася організаційна діяльність активних членів ОУН та їхніх симпатиків, не минаючи при цьому політичної орієнтації громадської думки.

З наростаючою лавиною почались арешти і висилання в Сибір.

Закінчення на 8-й стор.

МІЙ РІДНИЙ КРАЙ

УКРАЇНО, ЩО В ІМЕНІ ТВОЇМ?

Минає 825 років від часу найдавнішої літописної згадки назви Україна. Літописець, відзначаючи заслуги Переяславського князя Володимира Глібовича перед своїм народом у зв'язку з його смертю у 1187 р., підкреслював, що Переяславське князівство першим брало на себе удар кочівницьких пришельців, які нападали зі сходу на нашу Вітчизну, поки інші князівства приходили йому на підмогу. При цьому у літописі перераховані особисті якості і заслуги князя, за яким "плакали всі переяславці" й "Україна довго сумувала".

Цей уривок з літопису ліг в основу гіпотези про походження назви нашої Вітчизни, згідно з якою "Україна" – не що інше як "окраїна". Тільки чого – окраїна? За цією гіпотезою Україна – окраїна Київської Русі. Те, що за князем Переяславщини сумувала Україна, в обороні якої на першому полі бою стояв князь цієї землі, пропонується сприймати Україну як окраїну Південної Київщини та Переяславщини. Серед аргументів на користь цієї гіпотези залучається ще й те, що двома роками пізніше (1189 р.) літописець вживає назву Україна стосовно Галицької землі, а в 1213 р. Україною називається територія Галицько-Волинського князівства на прикордонні з Польщею по р. Західний Буг. Всі ці згадки прийнято вважати поступовим поширенням цієї назви як окраїнних земель Київської Русі.

Проте ця "окраїнна" гіпотеза є однією з легенд (швидше – штучно створених міфів) для фальшування історії України, що започаткована не вітчизняними істориками. Інша легенда – це назва Української держави на одному з етапів її історії, відома в історичній літературі як Київська Русь. Задокументована ж назва в літописах, міжнародними договорами та іншими письмовими джерелами – це Русь. Жодної іншої держави під цим іменем, крім Русі зі столицею в Києві, історики не знають. Регіональні позначення окремих земель, на зразок "Галицька Русь", окремими державами не були.

На основі цих легенд утворено й інші. Одна з них – це легенда про "давньоруську народність", про "давньоруську культуру", "давньоруську державу" тощо. Терміни типу "давньоруська…" могли б бути оправданими, якби існувала ще якась, пізніша Русь, або відбулось відродження Руської держави після монголо-татарського розгрому відомої в історії Русі. Тим більше, що в російськомовних історичних працях згадані терміни набули звучання "древнерусская". Отже, все руське (історія, культура, мова, держава) стає "русским"… Історія України вже – історія Росії. Русь – Росія? Але Московське князівство виникло значно пізніше Руської держави. Дослідження В.Білінського "Країна Моксель" достатньо аргументовано висвітлило початки Московської держави: спочатку Московське князівство, потім царство. А вже 1725 року Петро Перший перейменував Московське царство в "Російську імперію".

Окраїною цієї імперії Україна стала лише від 1654 р., коли московські самодержці проігнорували умови Переяславської угоди. Інша імперія у свій час називала окуповані нею землі до Дніпра "східними окраїнами землі польської".

Україна – не окраїна! У тексті літопису немає жодного натяку на сприйняття її окраїною. Землі Київщини разом з Переяславськими та Чернігівщиною були ядром Русі на початковому етапі цієї держави. Час, коли літописець залишив нам найдавнішу згадку про Україну, охоплює період феодальної роздробленості руської імперії, в складі якої були і не слов'янські землі. В цей час великому князеві київському було не до контролю за літописанням історії Русі з вихвалянням його заслуг. Саме тоді на сторінках літописів стало появлятися давнє ім'я східнослов'янського народу, вживане як самоназва усіх 12 (за іншими даними 14) племен, перерахованих у літописах.

Відомі з письмових джерел регіональні найменування України – Галицька, Волинська, Берестейська, Подільська, Псковська, Заліська та інші відображають територію поширення носіїв цього імені – українців.

Коренем у слові Україна є -край-. Воно має два значення: край, як окраїна чогось та інше – земля, регіон. В усіх слов'янських народів, у тому числі й в українців, слово "край" є синонімом поняття "вітчизна". В південних слов'ян відомі декілька регіонів, у назвах яких є "країна": Верхня Країна, Нижня Країна та ін. Їхнє населення називається країнцями, що є регіональним ім'ям щодо етнічного імені – серби чи хорвати. Згідно з "окраїнною" гіпотезою про походження назви Україна належало б місця проживання всіх слов'ян вважати окраїною, а українців – окраїною самих себе.

Поява слов'ян на Балканах відноситься до кінця V–VI століть нової ери. Частина цих переселенців були вихідцями із земель сучасної України, що дозволяє прийняти думку про перенесення ними й цього імені з України.

Якщо наші предки вже в VI столітті були носіями цього імені (навіть у варіантах Країна, Вкраїна, Оукраїна чи й Украйна), то про виникнення його лише у XII столітті мова не може йти. Це – один із аргументів проти "окраїнної" гіпотези. З цілковитою переконаністю можна вважати, що назва Україна існувала одночасно з офіційним найменуванням держави Русь і стосувалась східнослов'янських земель.

Візантійські автори VI століття, описуючи своїх північних сусідів, називали, серед інших народів, склавинів та антів. Прокопій Кесарійський вважав склавинів та антів одним народом. Йордан повідомляв, що анти в перших століттях н.е. були відомими під іменем венетів (венедів). За даними авторів першого – другого століть венети жили східніше Вісли – від побережжя Балтійського моря до Карпат та були східними сусідами германських племен. За матеріалами археологічних та мовознавчих досліджень простежено слов'янську територію, яка від кінця першого – другого століть простягалась аж до верхів'їв Оки й Сіверського Дінця на сході та від Прип'яті на півночі до нижньої течії Дунаю на півдні. Ця територія покривається відомими за літописами та іншими документами географічними назвами, що містять назву Україна: Україна Волинська, Україна Галицька, Псковська Україна, Заліська Україна, Берестейська Україна та ін.

Разом з тим підтверджується повідомлення Прокопія Кесарійського, що склавини та анти – один народ. Антами називали іраномовні племена своїх західних сусідів, тобто східних слов'ян.

Вже в VI ст., розселяючись на Балканах, слов'яни користувались терміном край у значенні батьківщина й були носіями самоназви краяни (країнці) – жителі Краю (Країни). Назва Україна виникає із давньоіндійського мовного середовища. Це дозволяє вважати, що від кінця I–II століття наші предки були носіями самоназви українці, Україна (можливо, Оукраїна).

Чим же було для слов'ян слово край, яке лягло в основу назв ряду територій та стало для всіх слов'ян синонімом поняття вітчизна, а для наших предків – ще й назвою країни, іменем народу? Корінь цього слова -кр-, який у словах слов'янських мов вказує на міцність, твердість. Він у словах кріпость (фортеця), криця, кремінь (камінь), крем'яний (твердий). Назви каменя в ряді європейських мов через давньоіндійську можуть сприйматися як скеля. Камінь співставляється з Перуном як його атрибут, зброя. В індоєвропейських уявленнях мало місце сприйняття кам'яним неба, а також кам'яними – громові стріли. З каменем пов'язані уявлення про гори. Гора, як підвищення земної поверхні, присутнє в усіх слов'янських мовах. Термін гор (в польській мові ґура) споріднений з давньоіндійським ґірі, староперським ґар, албанським ґур (камінь). В санскриті гора – ґірі, а ґірі-паті – найвищі гори, ґірі-рай – володар гір. Трансформація звуків х-г-ґ-к дозволяє бачити у санскритському ґірі українське кірі. Ґірі-паті прочитується як кірі-паті, тобто Карпати, а ґірі-рай – як кірі-рай, тобто край. Отже володар гір – це Край. Край – володар гір – Громовержець.

У руському пантеоні божеств дохристиянської доби головним Богом був Перун із функціями Громовержця. Його ім'я, як складова частина слова, входить у назву найбільшої ріки України Дніпра. Ця назва принесена в слов'янське середовище, очевидно, за скіфської доби. Назва Дніпра зазнала значної трансформації – від Борисфен, що прочитувалось і як Порисден (Порисдан), через Данапріс (перестановка місцями складових слова) до Дніпро (Дн– – пр-). Корінь дн– присутній у назвах ряду річок (Дністер, Дунай, Дон …), що означає вода (жива вода). Друга складова на стадії її входження у цю назву як Порис– (Борисфен) може пов'язуватись із дрібним дощем, росою, потоком, краплями води. Громовержець, окрім функцій опікуна грому, блискавок, гір, взагалі небесного вогню, був ще й опікуном над дощами (небесною водою). Громовержець, таким чином, опікувався всіма життєдайними силами природи, що забезпечували життя: небесним світлом, теплом (сонця), водою (в ріках, озерах, дощовою, росою). Місцем його перебування вважалися гори.

У різних народів Громовержець мав різні імена. Край був Громовержцем в уявленнях наших предків. Місцем його перебування були Карпати. На етапі виділення слов'янського масиву з індоєвропейської культурно-мовної спільноти Ґірірай потрапив у слов'янську лексику як Край. Віра в єдиного Бога, що відзначали візантійські письменники VI ст., сприяла консолідації племен навколо імені Края й прислужилася самому виділенню слов'янства як духовної, мовної, моральної, звичаєвої й територіальної спільноти. З часом ім'я Божества закріпилось за територією і вірними Края та набуло географічного змісту: край (територія взагалі), Край (батьківщина), Країна, Україна. Жителі Краю, Країни – краяни. Поки Край сприймався Громовержцем (Богом), ім'я віруючих не мало етнічного змісту, як і християни (віруючі вчення Ісуса Христа) не є етнічною назвою. Лише з втратою сакрального змісту назва краяни стала етнічним найменуванням народу з набутими у вірі однаковими духовними, моральними, культурними рисами на спільній території, що стала називатись Країною, Оукраїною(?), Україною.

Намагання впровадити розуміння назви Україна як окраїни є приниженням народу, який має велику історію і культуру і є одним із найчисельніших в Європі. Ці намагання походять від шовіністично налаштованих стосовно України політиків.

Василь ВОЛЯНИК,
кандидат історичних наук

ВІДГОМІН ЧАСУ

ЖУРНАЛІСТ Я.ҐУҐО-БАДЕР НА КОЛИМІ

"Обожнюю росіян і знаю, що все ще буду до них повертатися, – я страшенно хочу пізнати їх".

Я.Ґуґо-Бадер дуже цікавився, як тепер живеться на Колимі, на тому найстрашнішому місці, яке людина може собі уявити. Колись було там 160 лагерів… То місце, де померлі лежать під ногами. Буквально так, бо Колимський тракт – найдовшу дорогу на Колимі, будували в'язні і якщо котрийсь падав з виснаги, закопували його на ньому.

Діставши акредитацію, автор полетів літаком до Магадану, столиці краю. Магадан – похмуре місто, як більшість російських міст, будинки майже не ремонтовані, в страшному технічному стані. Росія – неправдоподібно багатий край, але те, що творять люди, гидке... За п'ять днів у Магадані жодного разу не усміхнувся, люди тут понурі, сумні, оприскливі. Можливо тому, що Магадан – то тигель місцевих, приїжджих і чужинців. Приїжджають сюди "робити інтереси", бо то багатий регіон, що стоїть на золоті. Але є люди, половина з яких – то потомки в'язнів у другому і третьому поколінні, – зовсім інші, ніж решта – доброзичливі, розкуті, симпатичні, відкриті і не боязливі.

Тут по смерті Сталіна, коли кримінальні елементи виїхали, залишились головно бувші політичні в'язні, інтелігенти. Важко повірити, але до 90-х років XX ст. не замикалось там помешкань, не вставлялось у двері замків.

(А причина того, що по смерті Сталіна чимало колишніх в'язнів залишились на Колимі або повернулись, проста – на їх батьківщині їм не давали "прописки", а без "прописки" не можна було влаштуватись на роботу; іншим не дозволяли виїхати, а ще інші не мали куди і до кого їхати).

Колима – то гори і височини вулканічного походження. А під землею – величезні багатства, головне – золото, срібло і різні метали, які тільки хочеш, також вугілля, а недавно відкрито нафтову ропу і газ.

Для добування золота в'язні колись мали тільки три знаряддя: кайла (мотики), лопати і тачки. Була це найгірша з можливих праць, яка швидко добивала людину. 200 каторжників виконували працю, яку може виконати один бульдозер.. А відомо, що невольнича праця є найгіршою і найдорожчою формою праці, яку людство придумало. В'язням "платили" виключно хлібом: скільки золотоносного грунту перевалив, стільки з'їв. А пайки хліба, які постійно знижували, встановляв Берзін, начальник гулаговського підприємства НКВД, яке займалось добуванням золота. Він був радянським володарем Колими.

Тепер роботу в'язнів заступили великі бульдозери, проте все одно це важка праця в страшних кліматичних умовах, де восьмимісячна зима, мороз до 60 градусів і два місяці спекотного літа з хмарами комарів, мух, мушок.

Сьогодні трудяться так званим вахтовим методом – шість місяців працюють, шість відпочивають.

У сезон золотопрохідці працюють сім днів на тиждень по 12 годин. Другу половину року проводять вдома і часто пропивають все, що заробили за продуктивний сезон. Росіяни – народ, який спивається і вимирає. Середня тривалість життя російського чоловіка 59 літ. Тому росіянки не хочуть з ними закладати родин, стараються знайти чоловіка іншої національності. Я сам мав з тим клопіт, коли умовлявся вранці на зустріч, то о 9-й, перед сніданком, на стіл ставили стакани. А в Росії не можна пити половинками, не можна не випити до дна, бо, мовляв, хто не п'є до дна, той нещирий. П'ють від серця, з зичливості. І буває, що тільки завдяки тій горілці починають говорити.

(Алкоголізм винищив фізично і автохтонне населення не лише на Колимі, а й по всій Півночі РФ і Сибіру. Залишились невеликі племена чи спільноти.

Над питанням причин алкоголізму-пияцтва росіян роздумував в XIX ст. Н. Герцен, він вважав, що п'яний кріпак (!) почуває себе ...паном).

...Що характерно для росіян – вони воліють відкрити душу перед чужинцем, а перед своїми не швидко виливають таємниці. То залишки з давних часів. Свій може донести, ця травма більшовизму все ще торчить у них. Тому батько не признається перед дочкою, що сидів в лагері і що вона там уродилась. Це є російський синдром замовчування, не говорять про речі болючі, соромляться (чи бояться?)лагерної минувшини.

Гігантське нещастя росіян – жити в одній з найбагатших у світі на сировину країні і не мати змоги користуватися тим добром.

На російському телебаченні показують мільярдерів, багатих, і глядачі думають, що так живе більшість. Насправді багато людей живе на пограниччі злидення. Ця нерівновага підтинає їм крила... Росія – то справді багатий край, зле устроєний, звичайно, несправедливий. Більшість населення немає нічого з того, що живе в такій багатій країні.

1989 року в Магадані поставили пам'ятник згаданому вже, "хозяїну" Колими Берзіну. Стоїть.... А пам'ятників знаним людям, які там терпіли, як В.Шаламов, С.Корольов, батько космонавтики, актори Жженов чи Козін, не ставлять, їхніми іменами навіть вулиці чи школи не названі. Росія не перетравила своєї історії.

Дивно, та люди не хочуть пам'ятати тих часів – лагерів. Більшовизм виховав новий вид людини, людини, не схильної до бунту, бо ті, які мали природню схильність до спротиву, загинули. Були вимордовані, фізично знищені. Така селекція. В період великих "чисток" була знищена половина російської інтелігенції. Люди, які мали ген опору чи бунту, не вижили, не могли, отже, передати тих генів потомству. Щойно тепер в людей поволі відроджується опір, незгода на існуючий стан, на існуючу дійсність.

Я.Ґуґо-Бадер мав нагоду зустрітися з дочкою найбільшого злочинця сталінських часів – наркома НКВД СССР Ніколая Єжова, Наталією, яку, після ліквідації Єжова, ув'язнено і вислано на Колиму. Властиво вона не була його дочкою, була біологічною дитиною жертв його репресій. Він, Єжов, взяв її як щеня з собачої охоронки. У її хаті на стіні висить його фотокартка, того найстрашнішого потвори-чудовиська, яке людство вигадало. Любила його навіть тоді, коли вже знала правду. Вона хотіла когось любити, а він був одиноким, якого знала. Живе, погодилась з долею і не має претензій.

Підготував Степан СЕМЕНЮК

Скорочений переказ розмови з автором "Колимських Щоденників" 2011, опублікованої в журналі "Перегляд" № 2 від 15 січня 2012 р.

ЗРИВ НА МИКОЛАЯ

Закінчення. Початок на 6-й стор.

Як зараз бачу арештованого. Його вели "під свічою". Це коли руки за спиною. Спереду і ззаду – з револьверами. Справа і зліва – гвинтівки з надітими штиками. З дитячих літ в моїх очах жінка в дощово-сніговую негоду. Прихилившись на санях, в легкій одежі, вона час від часу схлипувала від розпачі і безпорадності. Її з дітьми вивозили хто зна куди…Розпочався нічим не прикритий терор.

В архіві поліції, в донесенні старостам повіту можна було знайти список національно-свідомих сіл. Проте цього було замало червонозоряним опричникам. Невідомо, як себе поведе населення краю, коли пролунає клич до боротьби за свободу.

Напередодні свята Миколая осередок ОУН у селі Шили у складі Івана Возьного, Василя Бабія та Павла Багрія по "зв'язку" отримали повідомлення про організацію протибільшовицького повстання. Завдання: залучити якомога більше молоді села; озброїтись усім, що збереглося з часів Першої світової війни; прибути на світанку 19 грудня до Збаража для дообзроєння. Спорядження мала доставити вантажна машина.

Після наради у приміщенні сільської школи під керівництвом Василя Бабія, загін, що нараховував понад 50 односельчан, – з 18 на 19 грудня зосередився у Луб'янецькому лісі. До Збаража залишились лічені кілометри. Та загін завчасно перестріли посильні і повідомили, що це провокація: наказали негайно повертатись додому і поводитися, як нічого не було.

Провокацію виявили за діями її організаторів. У приміщенні НКВД, райкому партії з 18 на 19 грудня зібрали, як тоді говорили, радянсько-партійний актив. Озброїли. Зайняли оборону приміщень.

Не обійшлося без перестрілки. Авторові розповідала збаражчанка, як в їхню хату забіг поранений. Його поклали в ліжко. Видавали за хворого родича.

Що випало на долю членів осередку?

Іван Возьний залишався станичним у селі до 1949 року. Прийнявши нерівний бій під час облави, загинув. Василь Бабій пройшов старшинський вишкіл у Карпатах. Загинув у 1944-му. Вчитель Павло Багрій – надрайонний 1944–1948 рр. – теж віддав життя за свободу України.

Хай цей скромний нарис доповнить героїчну сторінку випробувань нашого народу. А згадані імена стануть в когорті жертовних борців за нашу волю і незалежність.

Арсен ГУДИМА
Тернопіль

ВІСТІ З БУКОВИНИ

* * *

21 січня 2012 р. у Чернівецькій філармонії вшановували пам'ять Ярослава Стецька – з нагоди 100-річчя від дня народження. Урочистості зорганізувала голова партії репресованих та політв'язнів Ірина Войцехівська.

Доцент філософсько-технологічного факультету Національного університету імені Ю.Федьковича Нестор Мизак виголосив промову про життєвий шлях Ярослава Стецька.

Від молоді виступив викладач факультету історії, політології та міжнародних відносин Михайло Павлюк. Говорили про те, що рік 2012 – це рік особливої пошани і визнання наших героїв.

Виступили хори: народний аматорський "Гомін Буковини", солісти філармонії О.Урсуляк, І.Дерда, В.Пиндик. Виступив хор "Дзвін" ЧНУ. Особливо гарно звучала пісня у виконанні співака, композитора, лауреата міжнародних конкурсів Любомира Равлюка "Ген, посеред поля".

Ми повинні знати, пам'ятати наших героїв, провідників нації, а інакше, які ж ми, українці? Це свята справа для тих людей, які є патріотами своєї держави. Вічна пам'ять Ярославу Стецьку! Царство йому небесне!

* * *

22 січня 2012 року буковинці вшанували День Соборності. До пам'ятника Буковинському куреню покладено квіти, вінки. Біля пам'ятника Шевченкові відбувся спільний молебень зі священиками за Україну.

Відбувся багатолюдний мітинг опозиційних сил. Виступили керівники партій. Також виступили знані в місті колективи, які виконували козацькі, стрілецькі пісні.

29 січня 2012 року біля пам'ятника Т.Г. Шевченкові в м.Чернівцях зібрались небайдужі люди для вшанування Героїв Крут. Практично діти не пошкодували життя свого на захист рідної Вітчизни... Це забути неможливо. Схиляємо голови перед їх світлою пам'яттю, запалюємо свічки в цей день. Вшановуємо Героїв Крут хвилиною мовчання.

Відбулось об'єднання деяких партій.

Соборній, неподільній Україні бути!

Боже, нам єдність подай!

Марія КИСИЛЬОВА

Видавець Конгрес Українських Націоналістів
Засновник та шеф-редактор Степан Брацюнь
Редакційна колегія Іван Белебеха, Іван Головацький, Ярослав Радевич-Винницький.

Адреса редакції: 01001, вул. Хрещатик, 21, пом. 111, м.Київ; тел./факс (044) 279-78-08 e-mail: nacija@ukr.net
Адреса видавця: 01004, вул. Антоновича, 36, м. Київ, тел./факс 235-37-61

Реєстраційне свідоцтво: Серія КВ № 7970, видане Державним комітетом інформаційної політики, телебачення та радіомовлення України 08.10.2003 р.
Передплатний індекс: 09715
Банківські реквізити: СПД Брацюнь Степан, р/р №26008013932801 у філії "Центральне регіональне управління ВАТ "Банк "Фінанси і кредит". ТОВ м. Київ, МФО 300937, ЄДРПОУ 2305606776

Газету набрано і зверстано у комп'ютерно-видавничому центрі Конгресу Українських Націоналістів.
Газету видрукувано у ТОВ "Поліграфічна компанія "Інтерекспресдрук"
Замовлення №
Наклад 14 000 прим.
Ціна договірна

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9